

NAR YETİŞTİRİCİLİĞİ

BİTKİ ÖZELLİKLERİ

Nar bitkisi 1 - 5 m boyunda çalı yada ağaçlık şeklinde çok dallı bir taca sahip bir bitkidir. İlk dönemde oluşan çanak şeklindeki çiçekler meyve bağlamayıp tozlanmaya yardımcı olduktan sonra dökülmekte, daha sonra oluşan çiçekler meyve bağlamaktadır. Diğer meyve türlerine göre geç çiçek açtığı ve çiçeklenme periyodu uzun olduğu için çiçeklenme döneminde oluşabilecek ilkbahar geç donlarından korunur.

Tozlanma

Büyük ölçüde böceklerle olur. Bazı narlar ise kısır çiçeklere sahiptir.

Verim

İyi bakımlı bir ağaç 3. yılda meyveye yatmaya başlar, 4. yılda tam meyve alınabilir. Ortalama verim Akdeniz bölgesinde 37 - 70 kg arasındadır.

Çeşitler

Bütün bölgelere tavsiye edilen nar çeşitleri; Deve dişi, Kadı, Lefon, Misk, Zivzik, Çekirdeksiz ve Hicaz narıdır.

İKLİM İSTEKLERİ

Nar sıcak ve kurak iklim meyvesidir. Yazları sıcak ve kurak kışları ılık ve yağışlı geçen yörelerde yetiştiriciliği uygundur. Bitki genellikle $-10^{\circ}C$ 'ye kadar dayanır.

TOPRAK İSTEKLERİ

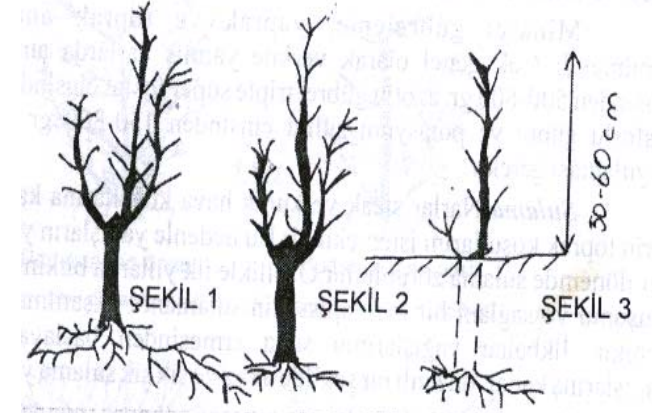
Nar çok değişik topraklarda yetiştirilebilmekle birlikte; yetiştiricilik için en uygun topraklar derin, tınlı, geçirgen, hafif alkali ve organik maddece zengin topraklardır.

Dikim

İlman bölgelerde sonbahar, kışı sert geçen don olaylarının görüldüğü yerlerde Şubat-Mart aylarında dikim yapılabilir. Dikim mesafesi; 2.5mX5m, 3mX4m, 4mX4m, 4mX4m, 3mX5m aralıklarla tesis edilebilir.

Genellikle dikdörtgen dikim uygulanır. En iyisi dikimde 1 yaşlı fidanlar kullanılır. Ancak 2 yaşlı fidanlarda kullanılabilir. Dikim yapılırken fidanın çelik kısmında tırnak kalmışsa kesilir. Zayıf sürgünler alınır, uzun kökler kısaltılır. Daha önceden toprak, gübre karışımı doldurulmuş çukurdan, fidanın çelik kısmının tamamı toprak içinde kalacak kadar karışım alınır. Fidan buraya yerleştirilerek tekrar aynı toprak-gübre karışımı doldurulur. Fidan diplerindeki

toprak, ayakla iyice bastırılır. Bir yaşlı fidanlarda söküm derinliği dikim derinliği olacak şekilde dikilir ve fidanın yanına herkek çıkılarak bağlanır. Fidanın çevresi çanak yapılarak bolca can suyu verilir

Şekil 1. Dikilecek nar fidanı

Şekil 2. Dikime hazır nar (dipten çıkan zayıf sürgünler, tırnak ve uzun kökler kesilir)

Şekil 3. Dikilmiş ve tepesi 50-60 cm2 den kesilmiş nar.

TOPRAK İŞLEME

Genç nar bahçeleri, ilk yıllar toprak derin sürülerek mümkün olduğu kadar ağaç gelişmesine yardımcı olmak ve ot kontrolü yapmak hedeflenir. Diğer yıllarda toprak işleme sadece ot kontrolü ve toprağın havalandırılması için fazla derin olmayacak şekilde, ağacın köklerine zarar vermeden yapılmalıdır.

GÜBRELEME

Gübreleme yaprak ve toprak analizleri sonuçlarına göre yapılmalıdır. Bilinçli bir gübrelemenin amacı, bitkinin ihtiyaç duyduğu besin maddelerinin, gereken miktarda ve zamanda, bitkinin alabileceği formlarda toprağa vermektir. Eğer toprak analizi yapılmadıysa narlara organik gübre verilebilir.

Organik gübreler içinde en çok kullanılan çiftlik gübresidir. Çiftlik gübresi hem bitki besin elementlerini içerir, hem de toprağın yapısını ıslah edici özelliği vardır. İlk yıllar ağaç başına 5-10 kg çiftlik gübresi verilmeli, daha sonraki verim yıllarında 40-50 kg' a kadar çiftlik gübresi dal uçlarının ulaştığı mesafeye kadar serpilerek toprağa karıştırılır. Ayrıca narlarda organik gübre olarak fiğ ve baklagil yem bitkileri dikimden önce ve sonraki yıllarda sıra arasına ekilir ve çiçeklenme döneminde sürülerek toprağa gömülür. Genel olarak verime yatmış narlarda ticari gübre olarak

Amonyun sülfat : 500-600 g
Triple süper fosfat : 200-300 g
Potasyum Sülfat : 150-300 g

SULAMA

Narlar sıcak ve kuru hava şartlarının yanı sıra, nemli ve serin toprak şartları isterler. Yağışların yeterli olmadığı dönemlerde narlarda sulama şarttır. Kaliteli ve bol ürün elde etmek ve meyvelerin çatlamasını önlemek için düzenli sulamanın (10-15 gün arayla) yapılması gerekir. Eksik veya aşırı yada düzensiz sulamalarda meyve kabuğunda çatlamalar görülür.

Narlar genellikle tava ve karık usulü yöntemi ile sulanmaktadır. Damlama sulama, mini spring veya sızdırma usulü sulama narlar için en uygun yöntemlerdir.

Özellikle odun gözlerinin sürme-si, çiçek tomurcuklarının görünmeye başlaması ve meyve gelişimi döneminde sulanmalıdır. Meyve olgunlaştığında, derimden 10-15 gün önce sulama kesilmelidir.

Adres	: Samsun Tarım İl Müdürlüğü 55060 Samsun
Santral	: 0 362 231 37 00
Fax	: 0 362 233 21 63
e-mail	: cey@samsuntarim.gov.tr
web	: www.samsuntarim.gov.tr

T.C.
SAMSUN VALİLİĞİ
İl Tarım Müdürlüğü

Nar Yetiştiriciliği

Abdulkadir KULEYİN
Ziraat Yüksek Mühendisi

No: M/6

2005